

VÅRKALENDER NORR

digital vårspaning

Ämnen: NO, biologi, biologisk mångfald

Målgrupp: åk F-3, åk 4-6

Tidsåtgång: ca 5 minuter per lucka (varav ca 1 minut film)

---

www.nrm.se/varkalender-norr

Hur andas mygglarver, vem kan ha gjort ett hål i myrstacken och hur ser man skillnad på en huggorm och en snok? Det är frågor som dina elever får fundera ut svar på.

Vårkalendern har 16 luckor som kan öppnas i vilken ordning som helst. Bakom varje lucka finns en film som har fokus på ett vårtecken. I varje film berättar Didrik Vanhoenacker, museets jourhavande biolog, spännande fakta om en växt eller ett djur.

Vårkalender norr funkar i större delen av landet, men är speciellt framtagen för de delar av Sverige där blå- och vitsippa inte förekommer vilt. I den här versionen har stickmygga och sälj ersatt sipporna.

I slutet på varje film ställer Didrik en fråga som eleverna ska svara på. Svaret på frågan finns att läsa i anslutning till filmen. Filmerna är cirka en minut långa.

Använd kalendern gemensamt i klassen eller låt eleverna titta på filmerna som en övning hemma.

Du hittar alla filmfrågor och facit på nästa sida.

Praktisk info

Vårkalendern görs direkt via Naturhistoriska riksmuseets hemsida, ingen nedladdning eller inloggning behövs. Rekommenderade webbläsare för dator är chrome, firefox och safari.

Spela vårteckenbingo

Kombinera gärna med att spela vårteckenbingo Norr. Här finns material för det, länken är klickbar på skärm.

<https://www.nrm.se/forskolor/klassrumsmaterial/varkalendernorr.goo66o8.html>

VÅRKALENDER NORR

Filmfrågor och svar

Bofink. Hur bor bofinken?

Bofinken bygger sitt eget bo. Gärna i en grenklyka och kamouflerar det sedan med lavar och mossor.

Citronfjäril. Varför kommer citronfjärilen så tidigt på våren?

Citronfjärilen övervintrar som vuxen. Många andra fjärilar övervintrar istället som ägg, larv eller puppa.

Grävling. Hur ser grävlingens spår ut?

Grävlingsspår har tvåavtrycken på rad bredvid varandra och märken en bit fram från de långa klorna. De andra spåren var 1. räv och 2. lodjur.

Huggorm. Hur ser man skillnad på en huggorm och en snok?

Många huggormar är sicksacktecknade men det finns också helsvarta. Snokar är också svarta men har oftast gula fläckar i nacken. Huggormens huvud är lite mer format som en osthyvel medan snokens huvud är format som en matsked.

Humla. Vilka humlor övervintrar?

De som övervintrar är drottningar. De är nya årets drottningar och de får starta nya humlebon på våren. Hanarna och alla arbetarna dör på hösten. Det gör även den gamla drottningen.

Nyckelpiga. Varför är nyckelpigan så färggrann?

Starka färger hos nyckelpigan och andra insekter fungerar ofta som en varning. "Jag är oätlig!" Därför undviker många fåglar att äta upp dem.

Nässelfjäril. Vilken annan fjärils larver äter också nässlor?

Larverna från påfågelläger äter också på nässlor, men de larverna är helsvarta. Många fjärils-larver äter av just en sorts växt. De kallas för fjärilens värdväxt.

Påfågelläger. Varför har påfågelläget ögon på vingarna?

Ögonfläckarna skrämmer bort till exempel fåglar som vill äta upp fjärilen.

Ringduva. Vilket läte hör ihop med vilken duva?

Nummer ett var skogsduva, nummer två var stadsduva och nummer tre var ringduva.

Stackmyra. Vem har gjort hålet i myrstacken?

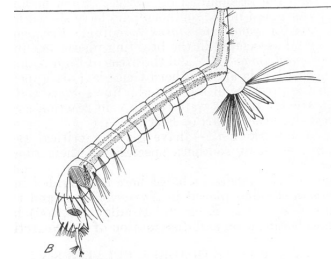
Det är gröngölingen, en hackspett, som gjort gropen. Gröngölingen har grävt sig in i stacken för att äta av myrorna som ligger i vinterdvala där.

Stare. Hur ser starens ägg ut?

Starens ägg är ljusblå. Staren bor i holkar och många fåglar som bor i holkar eller hål där äggen inte syns har vita eller ljusblå ägg. Fåglar som lägger ägg i öppna bon eller på marken har ofta prickiga eller spräckliga ägg för att äggen ska vara kamouflerade.

Stickmygga. Hur andas mygglarverna i vattnet?

De andas luft genom ett andningsrör i rumpan. Ofta hänger de med detta rör i vattenytan. Ungefär som om de hade snorkel alltså.

Sånglärka. Vad kallas det när fåglar står still i luften?

Ryttla kallas det när fåglar står still i luften. Fåglarna kan ryttla genom att kraftfullt flaxa med vingarna.

Sälg. Vad blir bättre av salicin?

Feber. Salicin som finns i sälgens bark har länge använts mot inflammationer och feber. Det ämnet vidareutvecklades sedan kemiskt kring förra sekelskiftet, så att man fick fram acetylsalicylsyra, vilket används i värktabletterna treo, magnecyl och aspirin.

Tofsvipa. Hur gammal kan en tofsvipa bli?

15 år var den äldsta ringmärkta tofsvipa som man hittat. Visste du att det varje år ringmärks cirka 300 000 fåglar i Sverige?

Tussilago. Hur ser tussilagons blad ut?

Tussilagons blad har ungefär samma form som en hästhov. Hästhov är också det svenska namnet på växten. Bladen kommer fram senare i vår.